

Ryzyko prawne a ryzyko braku zgodności w bankach

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prezentacja dostępnych wariantów definicyjnych pojęcia ryzyka prawnego i ryzyka braku zgodności, przedstawienie propozycji autorki co do sposobu ich ujęcia w regulacjach wewnętrznych banku, a także zarysu strategicznego podejścia do zarządzania tymi dwoma ryzykami.

AGNIESZKA MODRAS

Zawarte dalej informacje zostały częściowo pozyskane w drodze badania ankietowego, przeprowadzonego we wrześniu 2016 r. W odpowiedzi na ankietę badawczą, rozesłaną do niemal 40 banków działających w Polsce, za pośrednictwem Związku Banków Polskich, zebrano 13 wypełnionych ankiet. W efekcie autorka pozyskała informacje pozwalające przynajmniej częściowo ustalić poglądy na temat sposobu rozumienia ryzyka prawnego oraz ryzyka braku zgodności w polskich bankach.

Ryzyko prawne jako rodzaj ryzyka operacyjnego

Tytułem wstępu należy wskazać, że definicja legalna ryzyka prawnego nie pojawia się ani w przepisach prawa Unii Europejskiej, ani w powszechnie obowiązującym prawie krajowym. W myśl art. 4 ust. 1 pkt 52 rozporządzenia CRR¹ przesądzone natomiast zostało, że ryzyko prawne zawiera się w zakresie pojęciowym ryzyka operacyjnego: „ryzyko operacyjne oznacza ryzyko straty wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, **obejmując także ryzyko prawne**”².

Historycznie rzecz ujmując, Komitet Bazylejski zaproponował następującą, pozanormatywną definicję ryzyka prawnego: „ryzyko prawne zawiera, ale nie jest ograniczone do narażenia na grzywny, kary lub odszkodowania wynikające z działań nadzorczych, jak również z rozliczeń prywatnych”³. Definicja ta, jakkolwiek cytowana w literaturze przedmiotu, nie przyjęła się

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. UE L 176 z 27.06.2013 r., s. 1), dalej: „Rozporządzenie CRR”.

² Analogicznie stanowi art. 101 ust. 4 *in fine* dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/138/WE z 25.11.2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz.U. UE L 335 z 17.12.2009 r., s. 1).

³ Zob. *International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards* (tzw. *Nowa Umowa Kapitałowa*), Komitet Bazylejski, s. 144.